

**PRIJEDLOG ZAŠTITE IDENTITETA,
PROSTORA I INVENTARA
ZLATARSKJE RADIONICE OBITELJI
PEZZI U SPLITU**

SANJA IVANČIĆ
Etnografski muzej Split
Iza lože 1
HR-Split 21000

UDK 39:67 (497.18)
Stručni članak
Professional paper
Primljeno: 4. 08. 2005.

Autorica apelira na spas i očuvanje zlatarske radionice obitelji Pezzi iz Splita, koja je već 150 godina smještena na istome mjestu, odnosno na Narodnom trgu ili Pjaci.

O značenju zlatarske obitelji Pezzi, njihovom djelovanju i radu u Splitu od doseljenja iz Genove polovicom 19. stoljeća sve do današnjih dana, pisali su mnogi hrvatski stručnjaci koje se bave ovom vrstom obrtničke discipline, ponajviše povjesničari umjetnosti kao što je gospođa Željka Ćorak (*Nakit bidermajerskog doba* u «Bidermajer u Hrvatskoj», str. 176.) i Ivo Lentić (*Zlatarska obitelj Pezzi u Splitu* u «Vijesti muzealaca i konzervatora Hrvatske», godina XXVI, broj 1, Zagreb 1977.).

Ovaj članak iz godine 1977., napisan dakle prije 28 godina, bavi se faktografijom kontinuiteta ove radionice, održane u izvornom obliku kroz četiri generacije zlatara obitelji Pezzi, Ivo Lentić završava ovako:

«U zlatarskoj radnji Zane Pezzija u Splitu sačuvana nam je u potpunosti radionica zlatara Girolama Pezzija iz 19. stoljeća sa svim zlatarskim potrebštinama, kao npr. puncama, kalupima, alatom, napravama za istanjivanje zlatnih i srebrnih niti, potrebnih za izradu predmeta od filigrana itd., a sačuvani su nam i zlatarski alati Giovannija i Marija Pezzija. U današnje vrijeme, kada su nestali brojni zanati, a s njima zajedno i brojne obrtničke radionice, zlatarska radionica obitelji Pezzi u Splitu predstavlja pravu rijetkost.»

Danas, godine 2005. ova radionica više nije aktivna, jer je posljednji zlatar kojeg spominje Ivo Lentić, gospodin Zane Pezzi, otišao u zasluženu mirovinu, a potencijalni nasljednik, njegov sin Mario, nažalost poginuo u Domovinskom ratu. Radionica je time

zatvorena. Zato je pravo čudo što je prostor ove radionice zadnjih, pasivnih godina postojanja sačuvao svoju izvornu namjenu, inventar i izgled kao prije više od 150 godina njezinog djelovanja na istom mjestu u *Strada comunale* tj. iza Gradske vijećnice na Pjaci, što znači u samom centru grada Splita. Takva ekskluzivna *rijetkost* koju kolega Ivo Lentić stavlja 1977. godine u nacionalne razmjere vrijednosti, time prerasta, usudili bi se reći, u prvoklasnu svjetsku baštinu.

Stoga Etnografski muzej u Splitu pokreće i predlaže zaštitu integriteta i identiteta ove radionice na razini prvenstveno lokalnog, pa potom nacionalnog i međunarodnog projekta. Kako znamo da je ovaj gospodarski vrlo atraktivni prostor u vlasništvu grada Splita, mislimo da će gradski nadležni sektor i Poglavarstvo grada Splita vrlo rado sačuvati originalnu namjenu prostora kao dio urbanog identiteta glavnoga gradskoga trga, kao što je uostalom već učinjeno sa susjednim prostorom knjižare *Morpurgo*. Sam inventar pripada gospodinu Zani Pezziju, s kojim bi trebalo ući u pregovore o načinu i visini naknade kojom bi cjelokupni inventar radionice pridonio gradskom kulturnom identitetu. Realizacijom ovoga projekta, konzervacijom ove radionice u originalnom obliku u kojem se nalazi već stotinu i pedeset godina, Split bi dobio dodatnu atraktivnu točku u kulturno-turističkoj ponudi grada, kojoj je već predugo jedini oslonac Dioklecijanova palača, od koje se uistinu ne vide druge vrijednosti grada kojih, nema sumnje, ima na pretek.

Etnografski muzej namjerava okupiti i animirati kako relevantne gradske institucije (Muzej grada Splita, Zavod za zaštitu kulturne baštine) tako i ine, nacionalne i međunarodne stručnjake i institucije, koji će ga podržati u afirmaciji ovog djelića grada, zasada skrivenog iza «šume» stolova, stolica i suncobrana jednoga kafića.

Nadalje, kao dobar susjed radionice gospodina Pezzija i idejni začetnik ovoga projekta, Etnografski muzej se nada biti i nositelj i posrednik njegove realizacije.